

نشر گل واژه

گلابرگ

بنفون ۲۰ بگير

درسنامه امتحان محور

سوالات طبقه بندی

آزمون های جامع

پاسخ تشریحی

ام V

از من تا خدا

مؤلف: بهین دخت محمدی

﴿مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا﴾

ترجمه: و هر کسی که تقوا داشته باشد، خداوند راه خروج از مشکلات را برای او فراهم می‌کند.

پیام: امید داشتن به خدا و توکل بر او

نتیجه: ۱ || خداوند راه خروج از مشکلات را فراهم می‌کند.

۲ || روزی غیرمنتظره از جانب خدا

۳ || هر کسی که به خدا توکل کند برایش کافی است.

قدرت خدا

- خدا بزرگ‌تر از همه مشکلات و تصمیمات ما است.
- برای خدا نشدن معنا ندارد.

مشکلات و تصمیمات ما

کوچک شمردن خدا = نمی‌توانیم دلمان را با وعده‌هایش آرام کنیم.

اعتماد به وجود خدا + ایمان داشتن به بزرگی خدا = امیدوار بودن به وعده‌های خدا **در نتیجه:** ۱ || آرام می‌شویم.
۲ || ترسمان از بین می‌رود.

﴿وَلَا تَيَاسُوا مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾

ترجمه: از رحمت خدا ناامید نشوید، زیرا تنها کافران از رحمت خدا ناامید می‌شوند.

پیام: ۱ || نهی از ناامیدی

۲ || امید به رحمت خدا

۳ || ناامیدی از ویژگی کافران است.

گوبنده: حضرت یعقوب (ع)

مخاطب: پسران حضرت یعقوب (ع)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَأَنْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ﴾

ترجمه: ای کسانی که ایمان آوردید، شما را چه شده است که چون به شما گفته می‌شود در راه (به سوی جنگ) حرکت کنید، به زمین

می‌چسبید (و سستی می‌کنید)

پیام: ۱ || اهمیت جهاد و فداکاری در راه خدا

۲ || پرهیز از دنیاگرایی و سستی

۳ || لزوم پاسخگویی به ندای الهی

مثال: قصه اشک و موشک / امیداری و توکل به خدا توسط شهید تهرانی مقدم / در ساخت و پرتاب موشک به سوی دشمن

از چه کسی تقلید کنیم؟

مراجع تقلید (متخصصان احکام دینی)

- اختلاف نظر بین آن‌ها طبیعی است.
- باید به عالم‌ترین آن‌ها مراجعه کنیم.

ویژگی مراجع تقلید	معنای ویژگی
۱ مجتهد باشد.	داشتن علم کافی برای به دست آوردن احکام دینی
۲ عادل باشد.	عمل به واجبات الهی - ترک کارهای حرام
۳ اعلم باشد.	از بقیه مجتهدان داناتر باشد

کلمه وقتی مسجد نجس می‌شود واجب است که فوراً تطهیرش کنیم. (احکام تطهیر مسجد)

سؤالات امتحانی درس چهارم

۴

درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.		
کسی که به وعده‌های خدا اعتماد کند هیچ‌گاه ناامید نمی‌شود.	۱	درست ☐ نادرست ☐
وقتی مسجد نجس می‌شود مستحب است تطهیرش کنیم.	۲	درست ☐ نادرست ☐
اختلاف نظر بین مراجع تقلید طبیعی است.	۳	درست ☐ نادرست ☐
گزینه صحیح را انتخاب کنید.		
پیام آیه «وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا» در کدام گزینه آمده است؟	۴	الف) نهی از ناامیدی ب) توکل بر خدا
ویژگی مجتهد بودن مرجع تقلید به چه معناست؟	۵	الف) عمل به واجبات دینی ب) داشتن علم کافی
ج) پرهیز از دنیاگرایی		د) رهایی از سردرگمی
ج) ترک کارهای حرام		د) از بقیه داناتر باشد

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.									
۶ خداوند طبق صلاحدید خود به ما کمک می‌کند گاهی با و گاهی با	۶								
۷ خداوند از تصمیمات ما است.	۷								
۸ برای خدا، نشدن است.	۸								
جاهای خالی را کامل کنید.									
۹ + = امیدوار بودن به وعده خدا	۹								
۱۰ = ترسمان از بین می‌رود و	۱۰								
موارد مربوط را به هم وصل کنید. (یک مورد در ستون سمت چپ اضافه می‌باشد)									
سمت راست سمت چپ ۱۱) پی بردن به توانمندی خدا ۱۲) متخصص احکام دین ۱۳) اعتماد به وعده خدا الف) مرجع تقلید ب) اعتماد به خدا ج) عالم د) هدایت									
طبق آیه «وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَهَ لَا يَبْئُتُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ» به سؤالات زیر پاسخ دهید.									
۱۴ آیه را ترجمه کنید.	۱۴								
۱۵ گوینده این عبارت چه کسی است؟	۱۵								
۱۶ مخاطب سخن را مشخص کنید.	۱۶								
۱۷ پیام آیه چیست؟	۱۷								
۱۸ نتایجی که از آیه «وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا» حاصل می‌شود را بنویسید.	۱۸								
جدول زیر را تکمیل کنید.	۱۹								
<table><tr><th>آیه</th><th>ترجمه</th><th>پیام</th><th>مثال</th></tr><tr><td>يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّا قُلُّمٌ إِلَى الْأَرْضِ</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	آیه	ترجمه	پیام	مثال	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّا قُلُّمٌ إِلَى الْأَرْضِ				
آیه	ترجمه	پیام	مثال						
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّا قُلُّمٌ إِلَى الْأَرْضِ									
در دفتر رویا ویژگی‌های مرجع تقلید به همراه معنای آن‌ها را بنویسید.	۲۰								
ویژگی‌ها معنا ۱- ۲- ۳-									
پس از اینکه ویژگی‌ها را برای رویا نوشتی برای رویا این سؤال پیش آمد که از کجا بفهمیم چه کسی این ویژگی‌ها را دارد؟	۲۱								
اگر هیچ کدام از راه‌هایی که به رویا پیشنهاد دادی به نتیجه نرسید چه باید کرد؟	۲۲								

با توجه به متن‌ها به سؤالات پاسخ دهید.

مریم دختری با رویاهای بزرگ بود، اما مدتی بود که زندگی روی دیگری نشانش می‌داد. درسی را افتاده بود، دوست صمیمی‌اش از او دلخور شده بود و برنامه‌هایش برای آینده یکی پس از دیگری به هم می‌ریخت. هر چه تلاش می‌کرد، گره از کارش باز نمی‌شد و سایه سنگین ناامیدی، لحظه به لحظه بزرگ‌تر می‌شد. مریم حس می‌کرد در یک تونل تاریک گیر افتاده و هیچ نوری برای خروج نمی‌بیند. شب‌ها با دل گرفته به آسمان خیره می‌شد و از خود می‌پرسید: آیا راهی هست؟ آیا کسی هست که مرا ببیند و کمک کند؟

مریم احساس می‌کرد در تونلی تاریک گیر افتاده و نوری نمی‌بیند. این وضعیت چه حسی در انسان ایجاد می‌کند؟ و در چنین شرایطی انسان واقعاً به دنبال چه چیزی می‌گردد که او را نجات دهد؟

اگر مریم در این شرایط سخت، به این باور برسد که «قدرتی فراتر از مشکلاتش» وجود دارد که می‌تواند همه گره‌ها را باز کند، چه تغییر مهمی در او ایجاد می‌شود؟

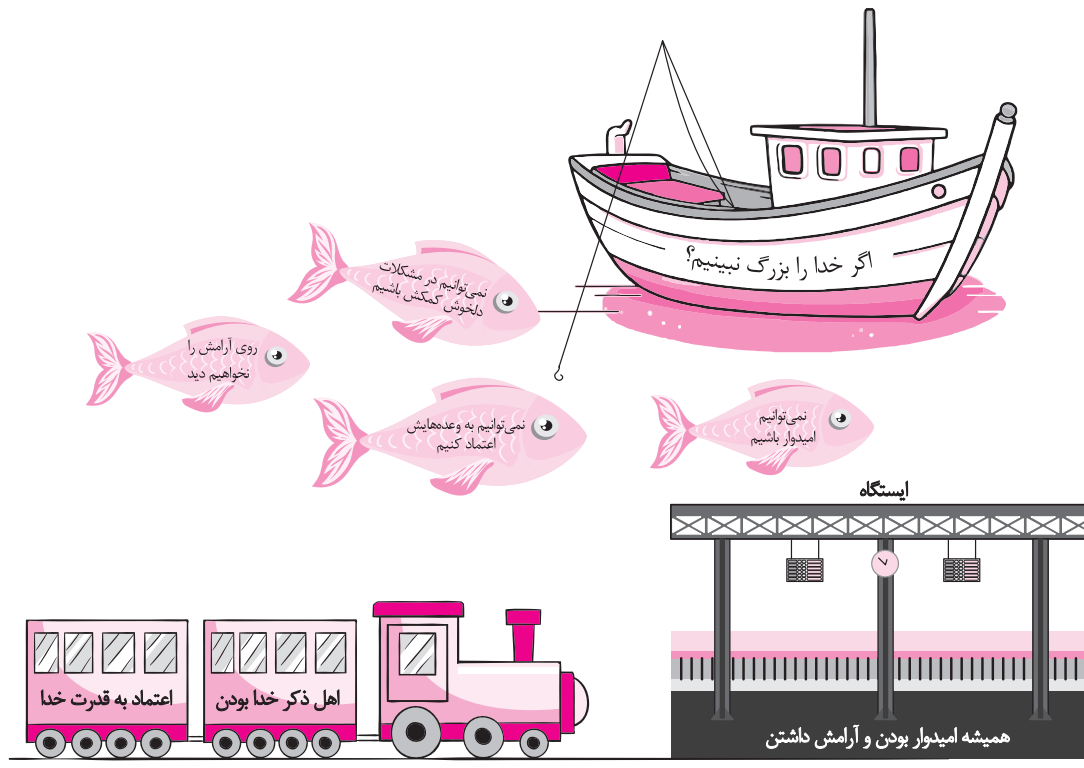
این باور ایجاد شده ریشه در چه نوع اعتماد و اطمینانی دارد؟

با توجه به سرگشتگی مریم، چرا ایمان به «وعدہ‌هایی» که از سوی خدا داده شده می‌تواند در سختی‌ها، آرامش را به انسان هدیه دهد و ترس را از او دور کند؟

باد داشت:

با تو صبور می شوم

﴿لَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

ترجمه: آگاه باشید که دل ها فقط با یاد خدا آرام می گیرد

پیام: آرامش حقیقتی در یاد خدا است آرامش و اطمینان حقیقی دل ها را نمی توان در هیچ چیز دیگر جز یاد خدا یافت.

مثال: ذکر لسانی: سبحان الله - الحمد لله / نماز - تلاوت قرآن - تفکر در آفرینش / عمل به دستورات الهی / یادآوری حضور خدا در همه لحظات

یاد خداوند

انواع ذکر		
ذکر زبانی	ذکر قلبی	ذکر عملی
گفتن نام های خدا به زبان مانند: الحمد لله = شکر نعمت ها	۱ به یاد خدا بودن ۲ در قلب باور داشته باشیم خدا هست. ۳ بدانیم خدا نیازهای ما را می داند. ۴ آگاه باشیم خدا به ما کمک می کند.	ذکر حقیقی گوش دادن به حرف خدا است. (عمل به دستورات خداوند)

هر کسی از خدا اطاعت کند، حتماً به یاد خدا است؛ هر چند نماز و روزه و تلاوت قرآنش کم باشد [تنها به واجبات بسنده کند] و هر کس معصیت (گناه) خدا (ص) را انجام دهد، حتماً خدا را فراموش کرده؛ حتی اگر نماز و روزه و تلاوت قرآنش زیاد باشد.

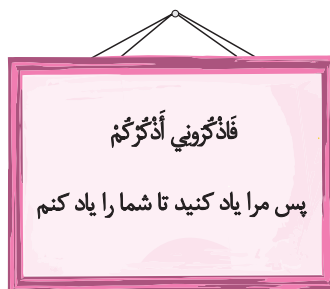
سخن پیامبر (ص)

۱|| یاد خدا: کسی که از خدا اطاعت کند.

طبق سخن پیامبر (ص)

۲|| فراموش کردن خدا: هر کسی که گناه و معصیت انجام دهد.

کلمه: کسی که یاد خدا باشد، خدا هم یاد او است.

وقتی آدم به عظمت و بزرگی خدا معتقد است از دو جهت صبرش در مشکلات و مصیبت ها زیاد می شود:
۱|| وقتی من اعتقاد دارم، پشتیبانم خدای با عظمت و بزرگی است که قدرتمندتر و مهربان تر از او وجود ندارد، خیالم آسوده است که او کمک می کند پس صبرم در دل مشکلات و مصیبت ها زیاد می شود.
۲|| من با صبر کردن در مشکلات و مصیبت ها خدا را به دست می آورم. یعنی ثروتی به دست می آورم که بالاتر و بیشتر از آن در خیال نمی گنجد.

صبر در کارها مانند سر در پیکر است. اگر سر از بدن جدا شود، بدن فاسد می شود. بنابراین صبر هم اگر از امور زندگی جدا شود، کارها تباه می شود.

سخن امام علی (ع)

دستاوردهای ایمان به عظمت و بزرگی خدا

کلمه: دلیل اصلی صبوری نکردن و بی قراری در دل مشکلات تنهایی است ← اعتقاد به حضور خداوند قدرتمند و مهربان ← صبرمان زیاد می شود.

- پایمال کردن حقوق مردم گناه است.
 - احترام گذاشتن به حق مردم به خاطر خدا ← مشغول بودن به ذکر خدا
- نمونه هایی از حق الناس :
- ۱|| ماشین خود را جلوی خانه ای پارک کنیم آن هم وقتی صاحب خانه قصد بیرون آوردن ماشین خود را دارد و متأسفانه معطل شود.
 - ۲|| در زمان عجله ماشین را به صورت دویل پارک کنیم.
 - ۳|| هنگام شنیدن آژیر آمبولانس راه را باز نکنیم.

سؤالات امتحانی درس پنجم

درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. ۱ ذکر حقیقی آوردن نام خدا است. ۲ گناه و معصیت سبب فراموش کردن خدا می شود. ۳ تلاوت قرآن نمونه ای از ذکر لسانی می باشد. ۴ اگر صبر از زندگی جدا شود، کارها فاسد می شود. درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐	
گزینه صحیح را انتخاب کنید. ۵ با توجه به عبارت «الا بذکر الله تطمئن القلوب» آرامش حقیقی را در چه چیزی جستجو کنیم؟ الف) انجام کارهای نیک (ب) دوری از معصیت (ج) یاد کردن خدا (د) صبوری ۶ این سخن از کیست؟ «هر کسی معصیت خدا را انجام دهد حتماً خدا را فراموش کرده است» الف) امام علی (ع) (ب) پیامبر اکرم (ص) (ج) امام صادق (ع) (د) امام باقر (ع)	
جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید. ۷ بالاترین ذکر از نظر آیت الله بهجت است. ۸ دلیل اصلی صبوری نکردن در دل مشکلات می باشد. ۹ صبر در کارها مانند است.	
موارد مربوط را به هم وصل کنید. سمت راست ۱۰ احترام گذاشتن به حقوق دیگران برای خدا ۱۱ بدانیم خدا نیازهای ما را می داند ۱۲ دوری از محرمات و انجام کارهای نیک ۱۳ آوردن نام خدا بر زبان سمت چپ الف) ذکر عملی ب) ذکر قلبی ج) ذکر زبانی د) ذکر خدا ه) ذکر حقیقی	
معنای عبارات قرآن را بنویسید. ۱۴ ان الله مع الصابرين: ۱۵ فاذكروني اذكركم:	
طبق توشه ی موجود در هر خودرو، مقصد هر یک را مشخص کنید. (ذکر ۱ مورد) ۱۶ مقصد ۱۷ مقصد ۱۸ مقصد	

۱۹	دستاورد های ایمان به بزرگی خدا را بنویسید.
۲۰	ذکر عملی به چه معناست؟
۲۱	وقتی انسان به بزرگی خدا معتقد است از دو جهت صبرش در برابر مشکلات زیاد می شود. این دو مورد را توضیح دهید.
۲۲	حق الناس را با ذکر یک مثال توضیح دهید.
طبق داستان به هر یک از سؤالات پاسخ دهید.	
۲۳	از نظر شما، صاحب پیچ بعد از دیدن کامنت یگانه چه احساسی می کند؟
۲۴	یگانه دچار کدام رفتار اشتباه شده است؟
۲۵	برای جبران کار یگانه، چه پیشنهادی به او می دهید؟
۲۶	آرش و بهنام در حیاط مشغول بازی بودند که بهنام گلدان مادرش را شکست. مادر بهنام پرسید چه کسی این کار را کرده است؟ بهنام وسوسه شد که حقیقت را نگوید اما ناگهان به یاد آورد که خداوند به راستگویی فرمان داده است. او نفس عمیقی کشید و حقیقت را گفت.
۲۷	رفتار بهنام بیانگر چه نوع ذکری می باشد؟ توضیح دهید.
۲۸	راهکارهایی برای تقویت این ذکر در زندگی دارید؟
۲۹	نمونه ای از این ذکر را که در محیط زندگی خود یا جامعه مشاهده کردید را بنویسید.
۳۰	در متن زیر خطاهایی در تعریف و مصداق انواع ذکر وجود دارد. این خطاها را پیدا کرده و با توضیح صحیح، آن ها را تصحیح کنید.
۳۱	فاطمه در طول روز تلاش می کرد تا خدا را یاد کند. صبح با صدای بلند «یار زاق، خدایا شکرت» گفت و با احساس آرامشی که در قلبش ایجاد شد، این کار را ذکر قلبی خود دانست. ظهر هنگام ناهار، با دقت به نعمت های دور و برش فکر کرد و با تمام وجود به یاد آورنده آن ها بود. او این تفکر را ذکر عملی خود نامید. عصر وقتی دوستش از او خواست در کاری دشوار کمکش کند، فاطمه بدون تردید به او یاری رساند و مطمئن بود که با این عمل خیر ذکر لسانی خود را کامل کرده است.

بادداشت:

تو خدای بزرگ منی

﴿لَا تَيَاسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَبْأَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾

ترجمه: از رحمت خدا ناامید نشوید زیرا تنها کافران از رحمت خدا ناامید می‌شوند.

پیام: هر وقت انسان، خدا و عظمت و بزرگی او را فراموش کند دچار ضعف و ناامیدی می‌شود.

نتیجه: نتیجه‌ی ناامیدی از رحمت خدا کفر است.

عدم ناامیدی $\longleftrightarrow$ ایمان به بزرگی خدا (رابطه‌ی دو سویه دارند).

بزرگی خداوند

یکی از راه‌های اصلی بزرگ شمردن خدا $\leftarrow$ تفکر در عظمت جهان هستی

جهان را خدا برای ما آفریده پس $\leftarrow$ باید شکرگزار خدا باشیم.

مثال‌هایی که بزرگ شمردن خدا را به ما نشان می‌دهد:

- انسان می‌تواند حدود میلیاردها خاطره را در مغز خود جای دهد.
 - پمپاژ چند هزار لیتری خون در طول شبانه‌روز توسط قلب
 - خورشید مرکز سامانه خورشیدی است و حجم آن حدود یک میلیون ۳۰۰ هزار برابر زمین است.
 - در هر دقیقه میلیون‌ها تن ماده در خورشید می‌سوزد اما هنوز پابرجاست.
 - به غیر از زمین ۷ سیاره دیگر هم به دور خورشید می‌گردند که بعضی از آن‌ها حدود هزار و سیصد برابر و بعضی شان ۷۴۵ برابر زمین هستند.
- تفکر و دیدن عظمت جهان هستی $\leftarrow$ یاد کردن عظمت آفریننده (خدا)

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً﴾

ترجمه: او خدایی است که تمام آنچه را در زمین وجود دارد، برای شما آفریده است.

پیام: لطف و نعمت بیکران پروردگار نسبت به انسان‌ها

اولین دشمن انسان

شیطان

سرپیچی از فرمان خدا $\leftarrow$ رانده شدن از درگاه الهی $\leftarrow$ قسم خوردن شیطان برای وسوسه انسان‌ها $\leftarrow$ نشانه موفقیت شیطان: ناشکری

﴿ثُمَّ لَا تَنَالُهُمُ مِنَ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَ مِنْ خَلْفِهِمْ وَ عَنْ أَيْمَانِهِمْ وَ عَنْ شَمَائِلِهِمْ وَ لَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ﴾

ترجمه: سپس از پیش‌رو و پشت سر و از سمت راست و چپشان بر آنان می‌تازم و تا جایی وسوسه‌شان می‌کنم که بیشترشان را شکرگزار نخواهی یافت.

پیام: بیانگر تهدیدی شیطان است که به هر طریقی به انسان حمله می‌کند تا او را گمراه کند و مانع از شکرگزاری و اطاعت او از خداوند شود. شیطان از هر فرصتی برای فریب انسان استفاده می‌کند و هدف اصلی آن دور کردن انسان از سپاسگزاری است.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيراً مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ﴾

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید. از بسیاری از گمان‌ها دوری کنید. همانا بعضی از آن‌ها گناه است.

پیام: پرهیز از گمان بد نسبت به دیگران

تأکید بر خوش‌بینی در روابط انسانی

نتیجه: بعضی از بدگمانی‌ها حرام است.

مثال: گمان بدی که به زبان می‌آید و به دیگران هم منتقل می‌شود.